

Dan planeta Zemlje

Prijedlog pripreme za prvi razred

Naziv	Čistoća okoliša – Dan planeta Zemlje
Svrha	<p>Postati aktivan i odgovoran član razreda, škole i lokalne zajednice koji određuje što je zdrav okoliš, zna zašto je važan zdrav i čist okoliš te sudjeluje u njegovoj čistoći i zaštiti.</p>
Ishodi Strukturne dimenzije građanske kompetencije: <ul style="list-style-type: none"> • ljudsko-pravna dimenzija • ekološka dimenzija • politička dimenzija • društvena dimenzija 	<p>GRAĐANSKO ZNANJE I RAZUMIJEVANJE – objašnjava značenje i važnost prava na zdrav okoliš</p> <p>GRAĐANSKE VJEŠTINE I SPOSOBNOSTI – aktivno sudjeluje u uočavanju i istraživanju stanja okoliša, koristi odgovarajuće postupke zaštite okoliša</p> <p>GRAĐANSKE VRIJEDNOSTI I STAVOVI – pokazuje privrženost očuvanju prirodnog bogatstva u svom zavičaju i domovini</p>
Kratki opis	<p>AKTIVNOSTI U EKODANU – DAN PLANETA ZEMLJE: PRIRODA I DRUŠTVO</p> <p>Čistoća okoliša</p> <p><i>Ključni pojmovi:</i> okoliš.</p> <p><i>Obrazovna postignuća:</i> spoznati važnost održavanja čistoće prostora, predmeta i okoliša, prepoznati utjecaj čovjeka na okoliš.</p> <p>Kod učenika se potiče briga na održavanje čistoće prostora, predmeta i okoliša; učenici opisuju svoju brigu i primjenu čišćenjem prostora, predmeta i okoliša; objašnjavaju kamo odlažu otpad i smeće; prepoznaju utjecaj čovjeka na čistoću okoliša. U razgovoru predlažu načine brige i djelovanja za zaštitu okoliša. Vježbanje i ponavljanje sadržaja – uz pomoć ilustracija u udžbeniku <i>Pogled u svijet 1</i> (56. i 57. stranica) te rješavanje zadataka na listiću.</p>

Priredile: Sanja Basta, Nataša Svoboda Arnautov, Sanja Škreblin,
autorice udžbeničkog kompleta Pogled u svijet

Kratki opis

SAT RAZREDNIKA

Ekološka dimenzija – Zaštita okoliša i održivi razvoj

Ključni pojmovi: čistoća, zdrav okoliš, zaštita i očuvanje okoliša

Obrazovni ishodi:

- učenik razumije važnost održavanja osobne higijene
- opisuje neke postupke za očuvanje prostora, predmeta i okoliša
- pokazuje odgovornost za održavanje čistoće u razredu i školi

Učenik opisuje postupke koje primjenjuje za očuvanje prostora, predmeta i okoliša i time pokazuje odgovornost za održavanje čistoće u razredu i školi. Moguće aktivnosti:

- za uvod: igra „vješala“ ili asocijacija s rješenjem „čistoća“
- razgovor: Što je čistoća? Što sve održavaš čistim? Tko pomaže pri održavanju čistoće u učionici i školi? Tko vodi brigu o čistoći kod kuće? Kako ti pritom pomažeš?
- pjevanje pjesme: „Ovako se...“ – učenici pokazuju kako se primjerice peru ruke/zubi, umiva lice, pere jabuka prije jela, briše suđe, čiste cipele, briše pod, spremaju jakna, briše ploča, slažu torbe/obuća...

HRVATSKI JEZIK

Književnost. Tema: 2. Pjesma. *Ključni pojam:* pjesma.

Obrazovna postignuća: spoznati, doživjeti i iskazati doživljaj kratke pjesme, stilski i sadržajno primjerene učeniku

Grigor Vitez: Zelena škola

Učenici uz pomoć učiteljice/učitelja interpretiraju pjesmu. Kroz odgovaranje na pitanja iskazuju svoj doživljaj pjesme, te razgovaraju u paru o važnosti čistoće okoliša.

MATEMATIKA

Zadaci zadani riječima.

Ključni pojmovi: zadatak zadan riječima

Obrazovna postignuća: ovladati postupkom rješavanja zadataka zadanih riječima.

Učenici u skupinama rješavaju zadatak postavljen riječima i grafičkim prikazom u tablici, čitaju napisane savjete i promišljaju o načinu štednje papira u njihovu razredu.

Kratki opis	LIKOVNA KULTURA Nastavno područje: Primijenjeno oblikovanje – dizajn. Tema: 3. Boja – ilustracija. Obrazovna postignuća: likovno izraziti doživljaj pjesme „Zelena škola“.
	PRIJEDLOZI DODATNIH AKTIVNOSTI: <ul style="list-style-type: none">– IUN – Čišćenje okoliša škole– Ekopostupci: Izrada krušnih mrvica od ostataka starog kruha (plakat)– LK – Oslikavanje razredne kutije za odlaganje starog papira– Ako škola ima status EKOŠKOLE – posjetiti ekopano i pročitati ekološka pravila namijenjena učenicima ekoškole. Osmisliti i postaviti na vidljivo mjesto razredna ekopravila i dogоворити se о придрžавању. Primjerice: <i>Papir koji nam više ne treba odložit ću u kutiju za stari papir. Ugasit ćemo svjetlo ako je vani sunčano. Zatvorit ću vodu nakon što operem ruke.</i>
Ciljna grupa	prvi razred
Način provedbe	Model Program međupredmetnih i interdisciplinarnih sadržaja GOO – HJ, PD, LK, MAT, SR Metode i oblici rada Oblici: individualni, frontalni, rad u paru, rad u skupinama Metode: razgovor, usmeno izlaganje, demonstracija, čitanje i rad na tekstu, praktični rad, crtanje
Resursi	ZA UČENIKE: listići koje će uložiti u svoju mapu GOO – NL s pjesmom Grigora Viteza „Zelena škola“ i zadatcima, NL za matematiku, NL za prirodu i društvo; udžbenik „Pogled u svijet 1“, plakat (Izrada krušnih mrvica) ZA UČITELJE: Program međupredmetnih i interdisciplinarnih sadržaja građanskog odgoja i obrazovanja za osnovne i srednje škole (Narodne novine 104/14), udžbenik iz prirode i društva „Pogled u svijet 1“ i priručnik za učitelje; NL s kratkim tekstom za učitelje o Danu planeta Zemlje
Vremenik	22. travnja – Dan planeta Zemlje (5 školskih sati): <ul style="list-style-type: none">✓ priroda i društvo – 1 sat✓ sat razrednika – 1 sat✓ hrvatski jezik – 1 sat✓ likovna kultura – 1 sat✓ matematika – 1 sat
Način vrednovanja i korištenje rezultata vrednovanja	Opisno praćenje Vrednovanje
Troškovnik (npr. za projekt)	troškovi fotokopiranja nastavnog materijala
Nositelj odgovornosti	učiteljica/učitelj, učenici

Prilog za razrednu nastavu
preuzmite s [poveznice](#).

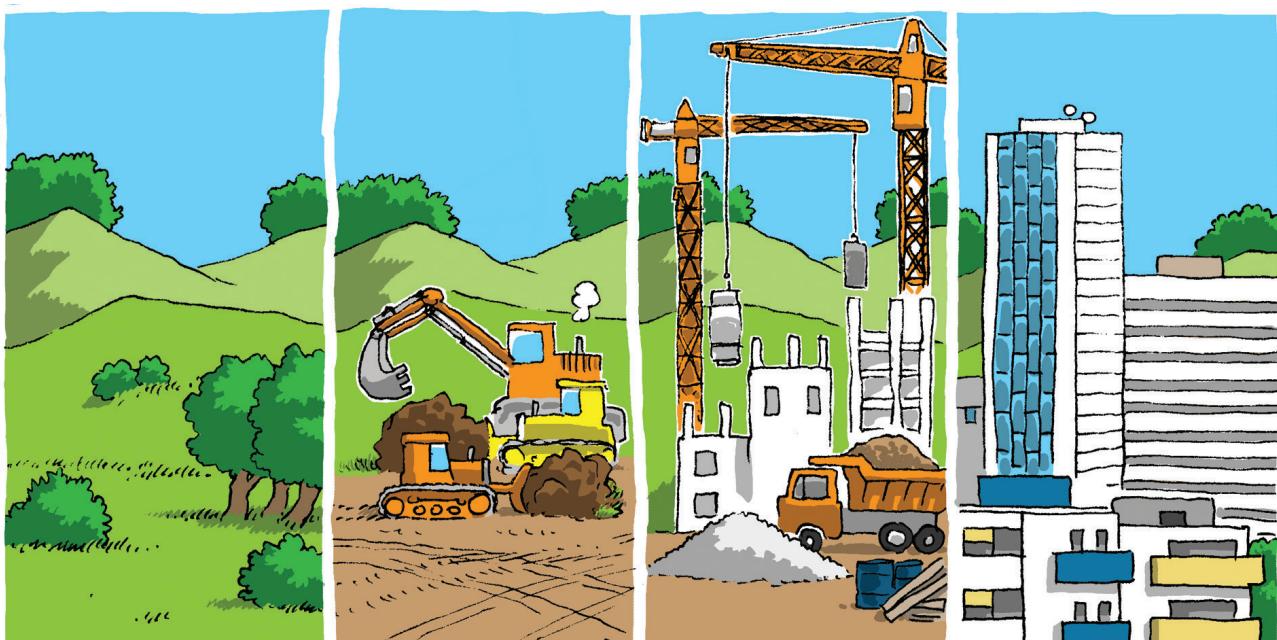

Zagledaj se duboko, duboko u prirodu i tada ćeš sve bolje razumjeti.

(Albert Einstein)

Dan planeta Zemlje

Ideja o obilježavanju Dana planeta Zemlje potječe od američkog senatora Gaylorda Nelsona. Zgrožen posljedicama izljevanja nafte na obale Kalifornije 1969. godine, shvatio je kako je došlo vrijeme za podizanje svijesti ljudi o važnosti brige za okoliš. Naime, u 19. i početkom 20. st. ljudi nisu bili svjesni koliko svojim djelovanjem utječu na okoliš.

22. travnja 1970. u Americi su održani prvi masovni prosvjedi usmjereni ka zaštiti okoliša i održivom razvoju. Međunarodno obilježavanje Dana planeta Zemlje započelo je 1990. godine od kada se organizirano obilježava i u Hrvatskoj. Danas se Dan planeta Zemlje obilježava u više od 190 država na svim kontinentima, a 2009. godine Ujedinjeni narodi proglašili su 22. travnja i Međunarodnim danom majke Zemlje.

Na Dan planeta Zemlje brojne ustanove, udruge i druge organizacije raznim aktivnostima i događanjima potiču sugrađane na promišljanje o prirodi i okolišu ističući koliko je važno brinuti se o očuvanju prirode i zaštiti okoliša, reciklirati i zbrinjavati otpad na odgovarajući način te voditi brigu o potrošnji energije u svakodnevnome životu.

Djeluj lokalno, misli globalno

55 EKOLOŠKIH SAVJETA ZA PETICU IZ ODRŽIVOGA RAZVOJA

1. Ne kupujte više nego što stvarno trebate – kupujte racionalno.
2. Kupujte proizvode s oznakom „prijatelj okoliša“.
3. Kupujte robu s duljim vijekom uporabe (npr. božićno drvce od trajnog materijala).
4. Kada idete u kupnju, ponesite vlastitu torbu.
5. Kupujte svježe namirnice koje zahtijevaju manje ambalaže od vakumiranih pakiranja.
6. Kupujte pića u povratnim bocama.
7. Izbjegavajte proizvode sa suvišnom ambalažom.
8. Dodatnu ambalažu ostavite u trgovini.
9. Kupujte reciklirane proizvode.
10. Izbjegavajte sprej doze, a upotrebljavajte proizvode s crpnim raspršivačima koji omogućuju ponovno punjenje.
11. Odvojeno odlažite otpad koji se može reciklirati (papir, staklo, itd.), kao i otpad koji se može oporabiti.
12. Na svom radnom mjestu izbjegavajte nastajanje otpada i potičite druge na to.
13. Kontrolirano izdvajajte svaki otpad, ne stvarajte divlja odlagališta.
14. Papirnati otpad odlažite u plave spremnike ili u reciklažna dvorišta.
15. Stakleni otpad odlažite u zelene spremnike ili u reciklažna dvorišta.
16. PET i Al ambalažni otpad odlažite u žuto-sivi spremnik ili u reciklažna dvorišta.
17. Smanjite svoj kućni otpad za jednu trećinu – kompostirajte!
18. Stare baterije odlažite u crveni spremnik.
19. Glomazni otpad odlažite u vrijeme i na mjesto organiziranog odvoza. Posebno odvojite metalni otpad i autogume od ostalog otpada te ih odložite na mjesto dostupno vozilima Čistoće.
20. Posjetite reciklažno dvorište.
21. S otpadom postupajte odgovorno.
22. Pokupite otpad na plaži ili drugdje kada na njega najđete.
23. Ako vidite otpad odložen na za to nepredviđenom mjestu, prijavite to inspekcijskim službama.
24. Koristite deterdžente koji nisu na bazi fosfata.
25. Rabite neutrovnja sredstva umjesto opasnih kemikalija za čišćenje.
26. Ako imate perilicu za pranje rublja i posuđa, uključite ih napunjene, i to u vrijeme jeftinije tarife električne energije.
27. Neka voda ne teče cijelo vrijeme dok perete posuđe.
28. Na slavinu stavite mrežicu za reguliranje mlaza.
29. Za bojenje stana koristite boje na bazi vode.
30. Spremite razrjeđivač u posude s poklopcem i upotrijebite ga ponovo.
31. Poklonite ostatak boje susjedima, školi itd.
32. Sve što se dade popraviti, popravite te iskoristite.
33. Sve ono što još ima uporabnu vrijednost, a nama više ne treba i što želimo odbaciti, poklonite onome kome to treba.
34. Tuširajte se umjesto da se kupate. Tako štedite znatne količine vode.

-
- 35.** Zatvorite vodu dok perete zube ili se brijete.
 - 36.** Provjeravajte slavine ili ventile; cure li, odmah ih popravite.
 - 37.** Ne puštajte vodu da curi dok perete auto.
 - 38.** Provjerite curi li motorno ulje ili ulje od prijenosa u autu. Ako da, odmah to popravite.
 - 39.** Kupite automobil koji troši malo goriva.
 - 40.** Provjerite pritisak u gumama. Gume s niskim pritiskom uzrokuju veću potrošnju goriva.
 - 41.** Vozite se što manje automobilom. Hodajte, vozite bicikl.
 - 42.** Pazite kako se parkirate. Ostavite mjesta za druge i ne parkirajte ispred spremnika za otpad.
 - 43.** Za pogon automobila ne koristite ulje za loženje umjesto goriva.
 - 44.** Štedite električnu energiju. Dok grijete prostorije nemojte imati otvorene prozore jer time „grijete ulicu“, a „razveselit“ će vas i mjesecni račun.
 - 45.** „Betlehem“ u kući imajte samo za Božić. Vodite računa da svjetlo ne gori u prostorijama u kojima nema nikoga.
 - 46.** Čupajte korov umjesto da rabite herbicide. Upotrijebite zaštitni pokrov od vlažne slame, gnojiva, lišća itd., da sprječite rast korova.
 - 47.** Vrt ili terasu polijevajte ljeti navečer ili rano ujutro da sprječite isparavanje.
 - 48.** Pustite da se odrezana trava razgradi i time vrt opskrbi hranjivim tvarima umjesto drugoga gnojiva.
 - 49.** Stavite raspršivač na cijev za polijevanje.
 - 50.** Ne budite pasivni promatrači, sudjelujte aktivno.
 - 51.** Kada izvodite kućnog ljubimca, počistite što za njim ostane.
 - 52.** Izbjegavajte proizvode za jednokratnu uporabu (upaljači, kemijske olovke, baterije).
 - 53.** Kao roditelj uključite se u program djetetove škole (vrtića) za očuvanje i zaštitu okoliša.
 - 54.** Uključite se u rad nevladinih udruga za zaštitu prirode i okoliša.
 - 55.** Razgovarajte s djecom i prijateljima o problemu otpada te očuvanju okoliša.

(Dio ekoloških savjeta preuzet je sa stranice Zagrebačkoga holdinga, podružnica Čistoća:
<http://www.cistoca.hr/default.aspx?id=279>)

KORISNE INTERNETSKE STRANICE

Ministarstvo zaštite okoliša i prirode (MZOIP): <http://www.mzoip.hr/>

Agencija za zaštitu okoliša (AZO) <http://www.azo.hr>

Državni zavod za zaštitu prirode (DZZP) <http://www.dzzp.hr/>

Državni hidrometeorološki zavod (DHMZ) <http://www.dhmz.htnet.hr/>

<http://www.zelena-cistka.org>

<http://biologija.com.hr>

<http://crometeo.hr>

<http://www.eko.zagreb.hr/default.aspx?id=102>

<http://www.enu.fzoeu.hr/ee-savjeti/eko-savjeti>

www.prijateljiokolisa.hr/

Brojne druge zanimljive linkove možete pronaći na stranicama DZZP.

ZELENA ŠKOLA

Napravili smo školu kraj voćnjaka,
školu zelenih đaka prvaka.

U toj školi sunce blista,
u toj školi lete laste,
u toj školi kiša pada,
u njoj se uči kako se lista,
u njoj se uči kako se raste,
u njoj se uči kako se za nevremena vlada,
u njoj se uči kako se sunce voli –
sve se to uči u toj školi.

S ponosom gledamo redove voćaka,
školu zelenih đaka prvaka.

Grigor Vitez

PROČITAJ PJESMU. ODGOVORI NA PITANJA.

1. TKO SU ĐACI U ZELENOJ ŠKOLI?

- A) DJECA
- B) VOĆKE
- C) ŽIVOTINJE

2. ŠTO SE UČI U ZELENOJ ŠKOLI? ZAOKRUŽI RIJEČI U PJESMI.

3. POGLED AJ KROZ PROZOR. ŠTO JE ZELENO U OKOLIŠU?

4. ŠTO MISLITE – UČE LI MLADE VOĆKE RADIJE U ČISTOM ILI NEČISTOM OKOLIŠU? ZAŠTO?

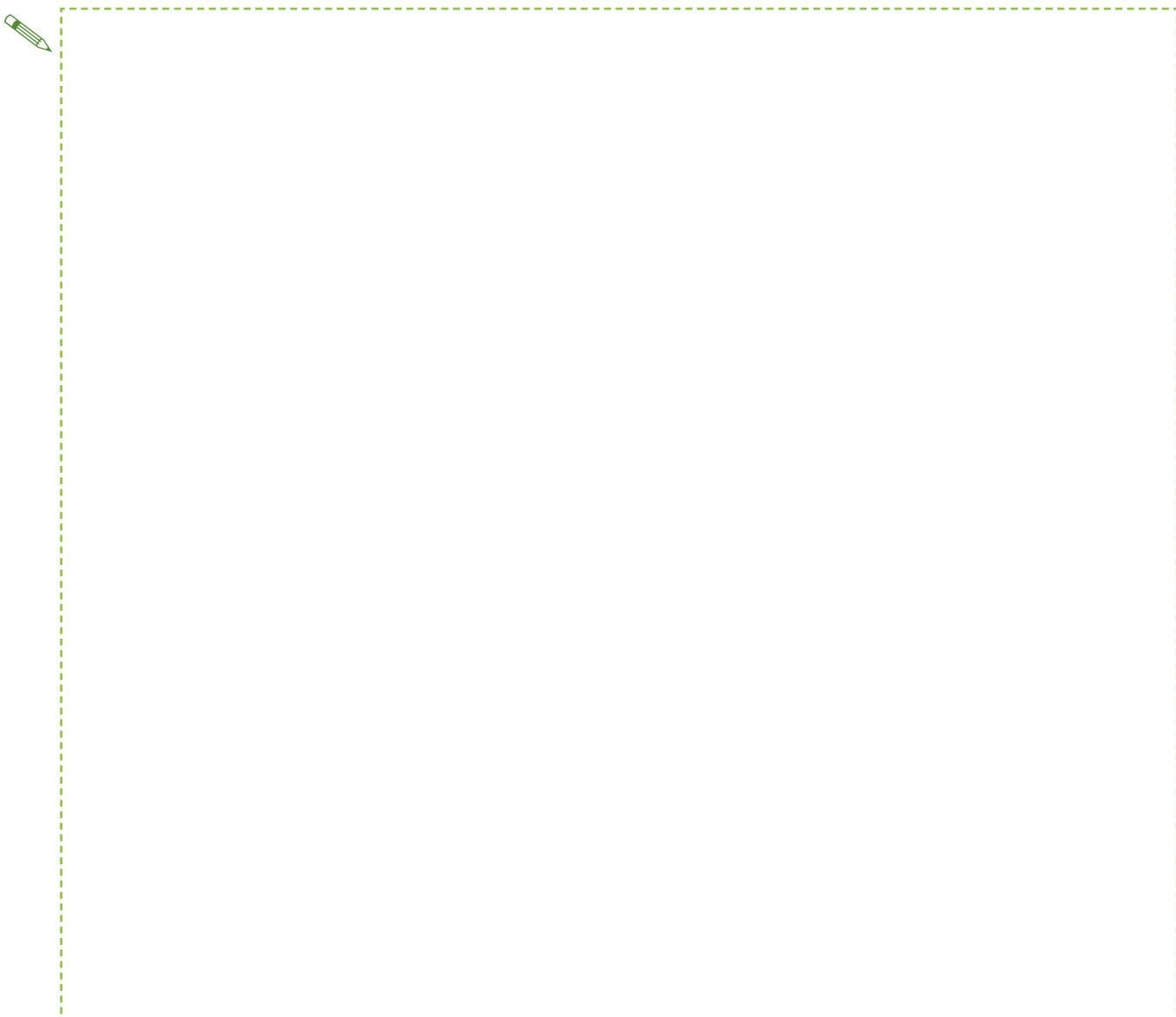
5. O ČEMU ŽELIŠ UČITI U ŠKOLI?

6. PREBROJI KOLIKO PUTA JE NAPISANA RIJEČ ŠKOLA U PJESMI.

TO JE ISTI BROJ KAO ŠTO:

- A) IMAM PRSTIĆA NA RUCI.
- B) JE DANA U TJEDNU.
- C) JE ČLANOVA MOJE OBITELJI.

7. ZAMISLI ĐAKA IZ ZELENE ŠKOLE. NACRTAJ GA.

SMANJIMO OTPAD. NE BACAJMO HRANU. ŠTEDIMO NOVAC. ŠTITIMO OKOLIŠ.

ZADATAK:

OD STAROGA KRUHA NAPRAVI KRUŠNE MRVICE.

**1. STARI KRUH I PECIVO TREBA
NAREZATI I OSTAVITI DA SE OSUŠI.**

**2. SUHI KRUH SLOŽI NA ČISTU
KUHINJSKU KRPU. PREKRIJ GA
DRUGOM KRPOM.**

**3. ZA USITNJAVANJE KRUHA
KORISTI SE KUHINJSKIM
VALJKOM. PRELAZI PREKO KRPE
I PRITIŠĆI KRUH.**

**4. DOBIVENE KRUŠNE MRVICE
SPREMI U POSUDU.**

EKOLOŠKA MATEMATIKA – Dan planeta Zemlje u 1. razredu

MATIJA IDE U PRVI RAZRED. NAUČIO JE DA SE ZA IZRADU

KORISTE

JE ODLUČIO PRATITI KOLIKO PAPIRA OTRGNYE I BACI U KOŠ. ZA SVAKI OTRGNUTI PAPIR

OBOJAO JE

U TABLICI.

PONEDJELJAK	UTORAK	SRIJEDA	ČETVRTAK	PETAK

PROČITAJ IZ TABLICE I NAPIŠI.

1. KOLIKO JE PAPIRA MATIJA BACIO U PONEDJELJAK?

2. KOLIKO JE PAPIRA MATIJA BACIO U PETAK?

3. KOJI JE DAN MATIJA BACIO NAJVIŠE PAPIRA? KOLIKO?

4. KOJI JE DAN MATIJA BACIO NAJMANJE PAPIRA? KOLIKO?

5. KOLIKO JE PAPIRA MATIJA BACIO OD PONEDJELJKA DO PETKA?

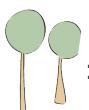

MATIJA JE O TOME PRIČAO U
PAPIR JER TAKO ČUVAJU :

. DOGOVORILI SU SE DA ĆE ŠTEDJETI

1. NE TRGAJ STRANICE IZ PISanke.
2. PIŠI NA SVAKU STRANICU PISanke.
3. PIŠI U SVAKI RED PISanke.
4. PORUKE ZA RODITELJE PIŠI U INFORMATIVKU.

RAZGOVARAJTE U SKUPINI O ŠTEDNJI PAPIRA. KAKO JOŠ MOŽETE ŠTEDJETI PAPIR?

ČISTOĆA OKOLIŠA

1. SVE ŠTO SE NALAZI OKO NAS JEST:

- A) ŠKOLA
- B) KUĆA
- C) PROSTOR.

2. ZDRAVO JE ŽIVJETI:

- A) U ONEČIŠĆENOM OKOLIŠU
- B) U ČISTOM OKOLIŠU
- C) U NEUREDΝOM OKOLIŠU.

3. TOČNO JE:

- A) NEČISTOĆA OKOLIŠA ŠTETI ZDRAVLJU.
- B) ČISTOĆA OKOLIŠA JE OPASNA.
- C) NEČIST PROSTOR JE ZDRAV.

4. O ČISTOĆI OKOLIŠA TREBAJU SE BRINUTI:

- A) MAMA I TATA
- B) UČITELJICA
- C) SVI LJUDI I SVA DJECA.

5. SMEĆE BACAMO:

- A) NA ULICU
- B) U KANTU/ KOŠ
- C) BILO KAMO.

6. OTPAD SE:

- A) BACA U PRIRODU
- B) PRERAĐUJE
- C) ZAKOPAVA.

7. OKOLIŠ ČUVAMO I:

- A) ŠTEDNJOM VODE
- B) ŠTEDNJOM NOVACA
- C) RAZBACIVANJEM OTPADA.

8.

SLIKA PRIKAZUJE:

- A) UREDNU, ČISTU UČIONICU
- B) NEUREDNU UČIONICU
- C) NEUREDNE UČENIKE.

9. STABLA (ŠUME) ČUVAMO:

- A) ŠTEDEĆI PAPIR
- B) TRGANJEM STRANICA PISanke
- C) BACANJEM PAPIRA.

10. PRIRODU/OKOLIŠ ČUVAMO:

- A) BACANJEM SMEĆA I OTPADA PO NJOJ
- B) SADNJOM CVIJEĆA I BRIGOM O NJOJ
- C) SJEČOM STABALA.

